

Jan Cimický
Smrt básníka

Smrt básníka

PRAHA 2008

Jan Cimický: Smrt básníka
Vydání první.
Copyright © 2008 Jan Cimický
All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Izraelská 6, Praha 10, www.baronet.cz
v roce 2008 jako svou 1291. publikaci.
Přebal a vazba © 2008 Ricardo a Baronet.
Ilustrace na přebalu © 2008 Jan Ungrád.
Odpovědná redaktorka Marie Hošková.
Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3.
Tisk a vazba: **FINIDR**, s. r. o., Český Těšín.

Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7384-067-9
BARONET
Praha 2008

Jan Cimický

Smrt básníka

1.

Zavřela knížku a chvíli jen tak hleděla někam stranou, usmívala se. Pak knihu odložila na stolek vedle sebe.

„Už spíš?“ zeptala se potichu.

„Ne, já si čtu,“ odpověděla stejně tiše druhá dívka, aniž by zvedla hlavu.

Na koleji bydlely spolu už několik měsíců, od začátku semestru. Na „protekčním“ dvoulůžáku, aspoň to si o nich mysleli ostatní. Ale byla to jen náhoda, ani jedna z nich neměla nějakou přímluvu, prostě to tak vyšlo. A vlastně si skvěle vyhovovaly, byly obě takové uzavřené povahy, nepotřebovaly společnost, snad jako by se bály lidí kolem. To ovšem neznamenalo, že by byly citově nějak vyhořelé! Kdepak! Měly v sobě touhu i vášeň, ale neuměly je, jedna ani druhá, dávat najevo, sdělovat je ostatním. Všechno prožívaly nějak uvnitř, v nitru. A spalovaly je!

Irena byla o rok starší a dostala se na vysokou školu na druhý pokus. Vyrostla na malé moravské vesnici na vinařském jihu, pomáhala na vinohradu a všichni si mysleli, že se vdá a bude mít děti, jak to vždycky chodilo. A najednou, „cérka nešťastná“, si vzpomněla, že chce studovat... Tancovala ve folklorním souboru, hrála na cimbál, zpívala – a najednou – vysoká škola. Příjímací zkoušky udělala tajně a vyšlo to – na podruhé!

Stala se studentkou prvního ročníku historie. Ale největší vášní se stalo divadlo, které objevila až nyní. Nikdy dřív neměla tu příležitost, až teď, v Praze! Chodila do divadla aspoň dvakrát týdně, třeba na stání, na některé představení i vícrát, bylo to jako droga. Ne-

mohla se ovládnout, i když si říkala, že by měla začít spíš studovat, chodit do knihovny... Vždycky našla něco souvisejícího s divadlem. I knížka, kterou teď odložila na stolek, byla divadelní. Hry Voskovce a Wericha. Objevila Osvobozené divadlo a jeho humor ji okouznil, nemohla uvěřit, že tohle všechno už existovalo. Snažila se o nich najít všechno, co bylo k sehnání, četla memoáry a hlavně jejich texty. Byly tak aktuální. A věděla, že si o nich může promluvit upřímně jen se svou spolubydlící, Katkou.

„Katko, znáš Golema od Voskovce a Wericha?“

Katka se posadila na své válendě, otočila k Ireně hlavu a zamrkala.

„To víš, já je miluju!“

Irenu to vlastně ani moc neudivilo, protože brala Katku jako zkušenější, i když byla o rok mladší, a dokonce se na školu dostala bez přijímaček, a rovnou. Měla vynikající studijní výsledky...

„Je to moc chytrý humor! Nechápu, jak je možné, aby národ tak zdegeneroval a smál se těm blbostem v televizi!“

Katka spustila nohy dolů z postele.

„Filmy Císařův pekař a Pekařův císař je podle toho, ale hra je lepší!“

„Vid’?“

„A víš, co mě nejvíc fascinuje? Že to je pořád současné...“

Irena cítila, jak je vynikající, že si s Katkou může povídat skoro o všem, že všechno zná, a i když je mladší, má stejný pohled na svět a na život. Jako Irena. Ostatně byly od sebe jen rok.

Katka vyrůstala nějakou dobu ve městě, přímo v Praze, ale pak se s rodiči přestěhovala na venkov. Vrátili jim v restituci nějaký majetek, ale Katka o tom nikdy nemluvila. Byla stejně uzavřená a plachá jako Irena. Spojovala je však láska k dějinám a literatuře.

Katka byla veliká čtenářka a zvládala přečíst knížku za den a noc. V poslední době se pustila do detektivních románů, ale ne ledajakých. Předsevzala si, že se ponoří do tajů románů Agathy Christie, která jí učarovala svou nápaditostí, a pak i do příběhů Georga Simenona. Ten zase uměl vykreslit atmosféru a psychologicky zaujmout. Nezáleželo na tom, kdo spáchal zločin, ale proč to udělal!

„Já jsem na jejich hrách nejvíc obdivovala, jak je to inteligentní, nikdy žádná laciná narážka, prostě chytrý humor. Třeba zrovna v Golemovi... ‚Jak je Skotta daleko s ožíváním Golema?‘ ptá se císař a oni mu odpovídají: ‚Stále pilně pracuje, Milosti, poslal si pro babí hněv, laskavec a čemeřici a praží na tom lomikámen...‘“

„Jak je to mohlo napadnout?“

„Byli prostě vzdělaní! A hlavně měli cit pro humor, nikdy neměli hloupé a přisprostlé vtipy, jako teď. Člověk nad vším musel chvíli přemýšlet, a když mu to došlo, mohl se smát dvakrát tolik!“

„Víš, někdy lituju, že jsem takové lidi nemohla poznat, vidět je zblízka nebo aspoň na jevišti v divadle! Musel to být zážitek!“ povzdychla si Irena upřímně. Obdivovala moudrost a nesnášela povrchnost, i proto pro ni bylo těžké najít partnera, který by jí vyhovoval. Alespoň mezi vrstevníky. O to víc teď v poslední době hledala nějakou životní rovnováhu a naplnění v divadle.

Katka vstala, došla až k ní, posadila se na pelest a natáhla ruku po knížce, co ležela na stolku. Chvilku v ní listovala.

„Nebo třeba tohle: Milá Alžběto, přijmi můj srdečný pozdrav a milou vzpomínku. Divíš se asi, že ti píšu po tak dlouhé době, ale povídá se, že chceš prý zrušit zlatý standard, tak bych chtěl vědět co a jak a jestli si mám peníze, co mám u tebe schovaný, radši vyměnit za franky. Taky se tu povídá, že máš chodit s nějakým

Essexem! Na ty své roky bys už mohla mít rozum. Jinak počasí máme mizerný a s bratrem Matyášem nemluvíme...“ Zvedla oči, které jiskřily porozuměním.

Irena přikývla.

„Přesně to mám na mysli, je v tom tolik z dnešního světa, až se člověk diví, vždyť to je skoro osmdesát let a jako by se nic moc nezměnilo. Docela chápu, že hlupáky museli hodně provokovat!“

„Asi se obklopovali hlavně chytrými lidmi, jenom hlupáci se zlobí, když se jich něco dotkne...“

Bylo to tak. I Irena a Katka žily v jistém dilematu, obě se odlišovaly od průměru. Možná to na ostatní působilo jako nafoukanost, ale pyšné nebyly, spíš je spojovala křehkost a úzkostná obava, nepřipravenost na hrubosti a intriky v běžném světě. Snažily se najít svoje místo, zařadit se, nijak nevyčnívat, ale nebylo to snadné. Proto se uzavíraly do sebe a vzájemně se podporovaly.

„Co to máš na tváři?“ zeptala se najednou Irena a naklonila se ke Katce.

„Já?“ podivila se Katka, ale její hlas zněl nepřesvědčivě. Určitě věděla, co má Irena na mysli, ale snad se to styděla přiznat.

„Máš tam modřinu! Co se ti stalo, ty jsi upadla?“

„Ne, to asi nic nebude...“

Irena se narovnala a rozhodila rukama.

„Jak to, že nic? Nelži, já to poznám! Co z toho máš, že se necháš mlátit?“

Trefila se. Katka sklopila hlavu a vzdychla.

„Ale on je Jeroným jinak fakt hodný!“

„Hodný! A bije tě? To nějak nejde dohromady!“

„Prosím tě, nech toho! Je prostě impulzivní, krásně na mě žárlí. Zpozdila jsem se o deset minut a strašně zuřil, nechtěl mě uhodit, to samo... A pak se mi omlouval a udobřoval se... Podívej, přinesl mi takovou krásnou kytku!“

Opravdu, ve vázičce na okně měla tři růžičky.

„Já tě nechápu! Copak můžeš kytkou omluvit, že tě někdo mlátí? A navíc bez důvodu! Nehledě na to, že nikdo nemá právo tě bít! Nejsi jeho majetek a ani láska přece neopravňuje druhého, aby se takhle choval!“

Měla vztek a dávala ho najevo. Nebyla žádná feministka, jen nesnášela násilí! Katka se jí snažila uklidnit, byla proti ní mírná a trpělivá.

„Nerozčiluj se! Jeroným toho pak litoval, a já jsem mu odpustila. Už se na něj nezlobím! Má mě rád!“

Irena vrtěla nesouhlasně hlavou.

„Tobě není pomoci! Já ti nerozumím, jak můžeš snášet, aby s tebou někdo takhle manipuloval? Aby ti nařizoval, co máš a co musíš, nejsi malá holka! Přece se nenecháš kontrolovat jako nesvéprávná a nebudeš se třást, že někdy něco časově nevyjde, jak se mu líbí! Nemůže ti ubližovat!“

Katka znovu povzdychla a vypadalo to, že nemá daleko do pláče.

„Když já lepšího určitě nenajdu!“

Irena jen vytřeštila oči.

„Cože? Ty jsi nenormální, jak to, že nenajdeš? Jsi krásná holka, to je objektivní konstatování! Máš v sobě ohromný šarm, a kdybych byla chlap, budu se tě snažit získat, to mi věř! Proč myslíš, že po tobě všichni mužský koukají?“

Její spolubydlící zvedla uslzené oči.

„Já nevím! Já se lidí bojím! A Jeroným je jinak hodný! Tobě se to mluví, ty máš kluka, který je takový jako ty, tolerantní, chápavý. Vůbec nevadí, že je starší!“

Irena mávla rukou.

„Na věku nezáleží, opravdu ne, to jenom obyčejní a průměrní to nechápou. Ano, je o třicet let starší! A co má být? Je možná zkušenější, ale věř mi, že je stejně zranitelný a citlivý jako já nebo ty. Já jsem šťastná, že jsem ho poznala, a nemysli, že někdy nemám strach z budoucnosti. Uvědomuju si ten věkový rozdíl, někdy mě straší, ale pak si všechno srovnám

v hlavě a říkám si, že právě proto je mi s ním tak fajn. Nevyměnila bych ho taky za nic na světě a přiznám se ti, že někdy si představím, jak spolu máme dítě! Mám šílený nápady, a i když znám všechny rizika, je mi s ním dobře! Taky bych teď chtěla, aby byl vedle mě, když je mi smutno, ale nejde to, nemůžeš mít vždycky všechno. A tak se těším, až budu s ním, je to, jako bych se vznášela...“

Katka se konečně usmála.

„Já vím, je to básník, umí mluvit... Nebo to umí napsat!“

Irena se na Katku zkoumavě podívala.

„Jak to myslíš? Že mě balamutí řečičkami? Kdepak, poznáš moc dobře, co a jak ten druhý říká, jenom se musíš snažit vidět svět jeho očima. V těch jeho slovech je taky obava, ale to tak musí být!“

„Chtěla bych být tak silná jako ty! Já jsem nikdy neměla moc přátel, pořád se něčeho bojím. A on mě chrání!“

„Tím, že tě bije? Děkuju pěkně! Ale je to tvoje věc, když ti to vyhovuje. Máš pravdu, já bych taky nesnesla, aby mi někdo mluvil do vztahu...“

„Já vím,“ přikývla Katka. „Myslíš to dobře! Tobě to určitě vyjde!“

Irena se odmlčela.

„Opravdu bych ti to přála! Já se někdy cítím strašně osamělá. Stačilo by mi, kdyby na mě někdo vlídně promluvil, řekl mi něco hezkého, že bych mohla zavřít oči a chvíli snít!“

„Ale blázínku, to přece je normální, každá holka v duchu touží po klukovi, který by jí rozuměl, pohladil by ji, říkal něžnosti a slovíčka obdivu. To k lásce patří! Copak ti nic takového neříká?“

„No... Jeroným se prý za city stydí, že je to výraz slabosti! Ale já bych to ráda slyšela! Vůbec to jako slabost necítím!“ Katka se snad trochu styděla něco takového přiznávat kamarádce, i když jí naprosto věřila.

Bylo to na ní poznat. Potřebovala povzbudit.

„Tak co ještě?“

Katka skrčila nohy pod sebe a přivřela oči.

„Já často sním...“ Jako by se za to omlouvala.
„Mám takové živé sny, až se někdy vyděším, jak to všechno vypadá opravdově!“

„Sny jsou přece proto, aby se mohly realizovat. A skoro všechno se může splnit, když člověk opravdu touží a chce!“

Podívala se na Irenu a vděčně přikývla. Vnímala ta slova jako vyzvání.

„Třeba včera jsem si lehla, zavřela oči a nemohla jsem usnout. Najednou se mi zdálo, že jdeme po cestičce do kopce, někde v horách, po obou stranách byla voňavá louka s vysokou trávou, v ní modré zvonečky a červené slzičky, drobné žluté kvítky vlašтовиčníku a bílé okolíky, na nich seděla babočka admirál a sluníčko pálilo... Vzala jsem Jeronýma za ruku a lehli jsme si do trávy a dívali se na nebe, mlčeli. Za chvíli jsem cítila, jak se ke mně naklání a začíná mě hladit a dotýkat se mě. Bušilo mi srdce, objala jsem ho kolem krku a přitiskla se k němu. Bylo léto a já na sobě neměla skoro nic...“

„Chceš se milovat, jasně!“

Katka se na Irenu provinile podívala.

„A ty nemyslíš, že jsem divná, když to chci?“

„Proč bys byla divná? Jsi mladá a romantická... a zamilovaná!“ Měla chuť dodat, že asi ne do toho pravého, ale nechtěla Katku ranit. Tohle je věc, kterou si musí vždycky vyřešit každý sám a nemůže dát ani na dobře míněné rady těch, co stojí nejbliž a nemají nasazené růžové brýle zamilovaných. Svou zkušenost, třeba i špatnou, si bohužel musí každý udělat sám, nemůže ji od někoho převzít. Musí si sáhnout na horká kamna jako nevěřící dítě.

„Myslím si, že fantazie a sny jsou někdy hezčí než skutečnost, a nemá smysl se trápit, když se podle nich

něco nepodaří. Mně třeba snění vždycky pomáhalo přežít chvíle, když mi bylo smutno!“

„Fakt?“ Znělo to překvapeně, jako by Katka Ireně nevěřila, že může mít stejné pocity, že může podléhat živým snům, které jsou tak odvážné, až se z toho někdy točí hlava.

„Jasně. Jen klidně zavři oči a já ti budu říkat o svých snech, chceš?“

Katka se tetelila nedočkavostí.

„Ano, povídej!“ Jako by se celá rozzářila.

„Mně stačí, když mi Jarek napíše pár veršů, hned si představuju, co dělá a jak se tváří. On je zase takový nemluva, uzavřený do sebe, ale uvnitř to v něm bublá jako v papiňáku! No co se divíš? Copak myslíš, že vášnivý může být jen mladý kluk? To bys koukala, co vašeň udělá s chlapem! Já jsem na něm chtěla, aby mi napsal nějaké erotické básničky, ale on se strašně zdráhal, že se stydí... Ale pak mi je napsal!“

„Přečti mi je! Prosím!“

„Ale já je tady nemám! Schovala jsem si je doma...“ I Irena byla Katčinou dychtivostí trochu zaskočená.

„A přivezeš je? Já bych je chtěla moc přečíst! Prosím!“ škemrala neúnavně Katka.

„Tak jo!“ slíbila Irena a trochu se usmála, jen tak trošinku, koutkem úst. Snad jí v hlavě probíhaly vlastní představy. Co je na tom, když je holka navenek zdrženlivá a přitom má někde uvnitř, v duši, spoustu bohatých snů?

„A určitě nezapomeneš?“ ujišťovala se Katka.

„Nezapomenu!“ Irena trochu váhala, jestli má otevřít svou třináctou komnatu, ale cítila v sobě neklid, i ona měla potřebu vyslovit to, co v sobě jen potlačovala.

„Povídej dál! O čem sníš?“ naléhala Katka.

Irena se ještě malinko ostýchala, ale potřeba svěřit se rychle narůstala.

„Víš, co já jsem si představovala? Ale nesmíš se mi smát!“

Katka se přisunula blíž ke spolubydlící, aby jí neuniklo jediné slovo. Visela jí na ústech, připravená polapit každou slabiku.

„Před týdnem, jak jsem jela domů vlakem, vzpomínáš?“

Vždyť Irena jezdila domů vždycky vlakem! Oddalování jejího snu Katku nevýslovně dráždilo.

„A co se tam stalo?“

„Nic se nestalo. Jela jsem poslední úsek cesty úplně sama v kupé, dokonce snad i sama ve vagonu. Průvodčí asi někde spal, jednou prošel vlak a zkontroloval jízdenky, do další stanice zbývalo ještě dvacet minut. To víš, znám tu trasu nazpaměť, mohla bych dělat informatorku!“ vědomě oddalovala něco konkrétního a napínala kamarádčinu trpělivost i zvědavost k prasknutí. Viděla, jak se Katce rozšířily zorničky a hltá každou hlásku jako kapr vzduch na hladině, když číhá na mouchu. Těšilo ji to a dávala si záležet, aby své vyprávění protahovala.

„No a dál?“

Irena dělala, jako by otázku přeslechla.

„Chvilí jsem si četla, ale zavíraly se mi oči, při tom vlakovém osvětlení a drncání se špatně soustředíš. Možná jsem chvilku zdřímala a najednou se mi zdálo, že nade mnou stojí Jarek. Nechtěla jsem otevřít oči, aby viděl, že jsem vzhůru, a představovala jsem si, co asi udělá. Cítila jsem, jak se mě dotýká a rozepíná mi tričko, jak mi ho přetahuje přes hlavu. Vůbec jsem se nebránila, rozepnul mi podprsenku a začal mě hladit po nadrech, bylo to moc příjemné... Slyšela jsem, jak říká, že mám nejhezčí prsa na světě a že si s nimi rád hraje...“ Irena už měla zavřené oči a recitovala ten příběh, jako by někde uvnitř sebe měla otevřenou knihu, ze které se snaží číst.

Možná se i trochu styděla přiznávat svoje nejskry-

tějšší fantazie, ale už začala a bylo to jako droga, jako když někdy ochutnáte slané buráčky a už se nemůžete zastavit, džin z lahve byl na svobodě a ona nemohla jen tak skončit. Ani ne proto, že by trápila kamarádčinu zvědavost, ale protože najednou i ona chtěla slyšet utajené hlasy, které v sobě měla.

„Pokračuj!“ vydechla Katka docela potichu. Zvědavost a dychtivost jí zrychlovaly dech a v hrdle jí vyprahlo. I ona cítila prazvláštní vzrušení, jako když někdy dřív sledovala v televizi erotickou scénu a potřebovala být v obýváku sama, aby si nikdo nevšiml, že červená ve tváři. Byla tak vychovaná, ostýchala se dát najevo, co cítí. Ale teď to bylo jiné.

„Jako očarovaná jsem vstala a zatáhla záclonky, aby do našeho kupé nikdo neviděl. Točila se mi hlava, byla jsem úplně nahá a začala jsem ho taky rychle svlékat, nedočkavě, hladově, už jsem se vůbec neovládala, bylo mi v tu chvíli jedno, jestli tam může někdo přijít a přistihnout nás, všechno se ve mně začalo vařit a měla jsem snad horečku...“ Odmlčela se a chvíli bylo dramatické ticho.

Jen odněkud z chodby na koleji se v dálce ozýval křik. Ani jedna ho však nevnímala, obě byly z jiného světa a krev jim pulzovala ve spáncích.

„To ses nebála? Vážně?“

Aniž by Irena otevřela oči, nadechla se a pokračovala. Vypadalo to, jako by ji svíralo něco, co musí uvolnit.

„Ani trochu, na nic jiného jsem nemyslela, jen na to, jak si být blízko. Už se to nedalo zastavit, snad ani kdyby se otevřely dveře! Zvedla jsem opěráky na sedadle, objala ho, lehla si a stáhla ho k sobě. Cítila jsem, jak do mě proniká... Byla to nádhera! Vlak na kolejích nadskakoval, na každé výhybce se trochu otrásl...“

Zase bylo ticho.

„Troufla by sis na to ve skutečnosti?“

Irena pokrčila rameny.

„Asi ne, určitě ne, ale od té doby na to taky občas myslím. Hlavně když jsem tady, daleko. Na tom přece nic není, když si člověk představuje něco, po čem touží. A neříkej mi, že tebe někdy nenapadne něco hrozně divokého, co v sobě potlačuješ a stydíš se za to, že máš takové nápady!“ Irena otevřela oči a podívala se na Katku, která stále ještě seděla se zavřenýma očima a nechtěla se z toho úžasného snu probudit.

„Já nevím...“

„Pravdu!“

Katka spustila nohy na podlahu a zaklonila se.

„Taky jsem měla takovou představu...“

„Ve vlaku?“

„Ale ne... to ne... ale představila jsem si jednou takový pozdní večer: byla by už hodně tma, drobně by přšelo, aby po ulicích nechodilo moc lidí, všude by bylo pusto a prázdno, ze stromů by padalo listí a ulice by končila posledním domkem, okna by zhasínala a jen na konci ulice by svítila jediná lucerna nad telefonní budkou...“

Irena se opřela zády o zeď a tiše poslouchala.

„Utíkali bychom s Jeronýmem před vtíravým vlhkem, do bot by nám na každém kroku tekla voda z kaluží. Už bych byla celá promočená, cítila bych, jak jsou nalepené na moje tělo lehounké letní šaty a jak se pod nimi zřetelně rýsují řadra... Chtěla bych se aspoň na chvíli schovat. A v té budce by bylo těsno, sotva bychom se tam dva vešli, museli bychom se k sobě tisknout, jak bychom dýchali, na sklech by se srážela pára, že už by nebylo vidět ven...“

Někdo proběhl v klapajících střevíčkách po chodbě a zvuk se pomalu ztrácel někde na konci patra. Katka se zarazila, ale hned pokračovala.

„Chtěla bych zavolat domů a vytočila bych číslo, vyzvánělo by to, a když by se maminka ozvala, ucítila bych, jak mi Jeronýmovy ruce pronikly pod šaty a jak

se mě dotýkají. Nejdřív bych se otrásla a pak bych si uvědomila, jak je to příjemné, ale nechtělo by se mi přemýšlet, nechtělo by se mi mluvit. „Co je s tebou,“ ptala by se maminka, „jsi nějaká udýchaná!“ A já bych lhala jakoby nic. „Utíkala jsem, začalo pršet!“ A raději bych zavěsila, protože ty neposedné ruce by mi nedaly pokoj, draly by se kdovíkam...“

„To máš taky docela pěkné představy,“ řekla Irena uznale, „v telefonní budce... To mě nikdy nena-
padlo!“

Katka se na ni zadívala nejistě a s podezřením, jestli to myslí vážně. Tolik odjakživa toužila po něžnostech, ráda se mazlila, ale neměla na partnery štěstí. Všichni byli nesmělí a k ničemu se neměli, Jeroným je zase až moc suverénní a pánovitý. Všechno musí být jen podle něj, on rozhoduje o tom, kdy a kam půjdou, co budou dělat, a když dojde k nějakým intimnostem, musí být taky po jeho. Minule nebyla dost rychlá a dostala facku...

Jak to asi chodí u jiných dvojic, napadlo Katku. Přece nejsou všichni chlapci stejní, Irena má prostě štěstí, má mužského, který je něžný a rozumí jí. Co na tom, že už je starší?

„Co jsi to četla?“ zeptala se Irena a odvedla její myšlenky docela jinam.

„Nic, jen takovou detektivku...“ Jako by se za to styděla. Ale Ireně vysvětlení nestačilo.

„Jo? A jakou? Já mám detektivky náhodou taky ráda, je to vlastně pohádka pro dospělé. Vrah je odhalen a potrestán...“

„Teď čtu od Agathy Christie o paní Marplové, ale připadá mi to někdy moc komplikované a upovídané. Mnohem víc se mi líbí příběhy, co píše Simenon, o Maigretovi. Moc dobře se čtou, mají v sobě napětí a přitom tam nikde není násilí, nestříká krev. Já nesnáším ty krutosti, co dávají v televizi...“ přiznala se.

Irena také hodně četla a možná byla ještě o krok na-

před. Měla o všem v literatuře přehled, nebo to Katce alespoň tak připadalo.

„Já jsem od Simenona četla i nějaké psychologické romány, třeba Kočku. To je o manželství, kde se ti dva nenávidí, a přitom nemůžou žít jeden bez druhého. Bylo to ohromně napsané a napínavé, i když to nebyla detektivka!“

„Tu knížku bych si taky ráda přečetla!“

„Já ji mám doma, přivezu ti ji, jestli chceš.“

Katka přikývla. Před Irenou se nemusela za nic stydět. V knížkách a v příbězích, které na kolejích četla, nacházela víc než jen literární zážitek. Byl to její tajný svět!

„Někde jsem četla, že podle příběhů komisaře Maigreta udělali a vydali průvodce po Paříži!“

„Po stopách vražd?“

„Kdepak! Ale taky mě to napadlo, když jsem pár jeho detektivek přečetla! Simenon umí tak barvitě vylíčit každou uličku, každé náměstí, i domy a jejich fasády, vystihne atmosféru, že když zavřeš oči, vidíš to všechno úplně jasně a plasticky. Obyčejný úryvek je jako průvodce po městě...“

„Chtěla bych se někdy do Paříže podívat. Kvůli Bídíkům od Huga.“

„Třeba se ti to jednou podaří! Já jsem tam taky nikdy nebyla a chtěla bych, Paříž má v sobě nějakou přitažlivou magii.“

„Vidíš, a přitom je to docela snadné a dostupné. Letenka stojí dva tisíce a autobus asi taky tak, sedneš a jedeš... Přes nějakou cestovku si zařídíš ubytování a můžeš pařížský vzduch dýchat plnými doušky. Jenže nejlepší je tohle město objevovat s někým, koho máš ráda...“

Katka si povzdychla. Nedávno nenápadně nadhodila, že by třeba o letních prázdninách... Oheň byl na střeše. Jeroným chtěl jet do Chorvatska potápět se, a když tam prý nechce s ním, tak ať sedí doma! Bylo jí

z toho smutno, ale neuměla se vzepřít. Trochu si pak poplakala, když to nikdo neviděl.

„Poslyš, Katko... Já jsem někde viděla inzerát, že se dá jet do Paříže na víkend, nejela bys s námi? Dám tu cestu Jarkovi jako překvapení k narozeninám, bude určitě rád!“

„S vámi? A nebudu vám překážet?“ vydechla Katka a vzápětí si uvědomila, co by to asi udělalo s jejím žárlivým milým. „To asi nepůjde, Jeroným by mě zabil!“

„A proč? Když nechce jet, ať si dělá, co chce! A tři dny není tolik, aby to nepřežil!“

Katka se tvářila nejistě. „Myslíš? Já mu to řeknu...“

„Samozřejmě! Nejsi přece nesvéprávná, on si prosazuje svou, tak ty si taky dupni! Máš na to právo! Nesmíš se mu jen podřizovat!“

„Myslíš? A co když se na mě vykašle?“

„Žádná škoda, najdeš si někoho hodnějšího!“

„Ale já ho mám ráda!“ pohodila hlavou Katka.

Nemělo smysl v řeči pokračovat, to bylo Ireně jasné a jen zlehka pokrčila rameny.

„Já tě nechci do ničeho nutit, sama jsi o té Paříži začala...“

„Já vím, jsem slaboch... Tak já mu to řeknu, o víkendu za mnou přijede domů. To bude nejlepší. Nechci mu volat, abych ho zbytečně předem nenaštvala.“

Už o tom dál nemluvily.

Týden se valil rychle kupředu, krátký den a dlouhá noc jako by ještě víc odčerpávaly dívkám energii. Nejlepší bylo schovat se na koleji do tepla a něco si číst nebo studovat. To vyhovovalo Katce i Ireně. Navíc se blížilo zkouškové období a čekaly je dvě dost důležité zkoušky. Výhodou bylo, že je dělaly obě, mohly si proto shánět materiály ve dvou, každá něco. Střídalý se i v knihovně, kde jedna nebo druhá vypisovala potřebné údaje a pak to okopírovala, aby to měla k dispozici i ta druhá.

I na koleji byl zavedený internet, ale jen na několika společných počítačích, takže tam pořád čekala fronta lidí. Prý bude v budoucnu přípojka na každém pokoji, ale to zatím bylo v nedohlednu, proto zbývaly internetové kavárny anebo pracovat a hledat o víkendu doma.

Katka chodila do studovny Klementina ráda. Prostředí tam jí připadalo vznešené a noblesní, vyhovovalo jí ticho a tlumená řeč. Nedovedla pochopit, jak se někdo může učit se sluchátky na uších a poslouchat cédéčko s nějakou divokou muzikou nebo mít puštěné rádio. Potřebovala na soustředění klid.

Irena nebyla tak náročná. Mohla se učit kdekoliv, rychle se do učení zabrala a koncentrovala se jen na to, na co chtěla. Dokázala se proto učit v čajovně, kterou otevřeli nedaleko koleje.

A protože počasí v tomto ročním období působilo spíš útlum veškeré aktivity a ani žádné zajímavé akce se nikde nekonaly, učení mělo snadno přednost...

Katka se ráda vracela domů. Právě tam se cítila nejlep, volně, spadla z ní tíseň, kterou v sobě pociťovala skoro pořád a neuměla se jí sama zbavit. V neznámém prostředí se cítila nesvá, snad se některých lidí bála. Někde na internetu si přečetla, že asi trpí sociální fobií, ale nikdy si netroufala s tím něco udělat, jít k lékaři nebo za psychologem, i když prožívala stavy veliké úzkosti. Stávalo se jí, že se někde schovala, aby ji nikdo neviděl, a plakala. Až teď na vysoké škole, když se seznámila s Irenou a našla si přítele, začínala žít podobně jako její vrstevnice.

Cesta domů jí pokaždé ubíhala rychle. S nedočkatostí pozorovala známou krajinu, a když vystoupila na autobusovém nádraží a pochodovala dlouhou pěšinou k mlýnu, skoro utíkala, ale nikdy se jí cesta nezdála dlouhá!

V každém ročním období byl návrat jiný. Když se vracívala na začátku školního roku, v prvních pod-

zimních měsících, okolí hrálo všemi barvami, až se Katka divila, jak je příroda vynalézavá. Ty nejružnější odstíny ji rozechvívaly a vyvolávaly v ní zvláštní náladu. Na jedné straně na ni padala tíseň a na druhé měla pocit, jako by se chtěla vznášet a létat nad kopci a lesy, stejně jako dravé káně, které často klouzalo nad jejich mlýnem jako nebeský strážce.

Katčin otec přestavěl a vybudoval domek v zahradě, kde byl i bazén, sauna a tenisový kurt. I když se jako školačka ráda oháněla raketou, teď spíše sportovní aktivity zanedbávala. Ještě si tak někdy vyjela na kole, ale její kamarádka, kterou tu kdysi na základní škole měla, byla už vdaná a měla ve dvaceti dvě děti, takže na nějaké výlety a radovánky neměla čas, a s nikým jiným se tu Katka nepřátelila. Nijak jí to ale nevadilo. Zavřela se doma s knížkami nebo studovala. To byl její svět, kterému před tím opravdovým dávala přednost.

Rodiče ji občas popichovali, zdálo se jim, že je příliš samotářská a uzavřená, a snad i kvůli nim se nakonec seznámila a sblížila s Jeronýmem, vysokoškolačkem, který také studoval v Praze a něčím ji přitahoval.

„Proč si sem nepozveš třeba tu kamarádku z koleje?“ nabízel Katce otec.

A Irena ji nakonec navštívila – na tři dny mezi Vánocemi a silvestrem, ale když přijel za Katkou Jeroným, odcestovala domů. Nechtěla milencům překážet...

Inženýr Budař měl zpočátku radost, že dcera bude mít nějaké rozptýlení. Dělal si už o ni starosti, protože otec dceru vždycky ochraňuje a chce ji mít jako pod drobnohledem. Možná si i trochu v duchu plánoval, jak se s Jeronýmem skamarádí a stanou se z nich partáci. Jenže od chvíle, kdy Jeroným do mlýna přijel, se zdálo, že vůbec nestojí o nějaké vzájemné poznání, jako by se každému kontaktu vyhýbal. Dokonce i Katku viděli rodiče mnohem méně než dřív.

„To je normální,“ tvrdila Budařova žena, „chtějí být hlavně spolu, co by si s námi měli povídat! Mají jiné věci na práci!“ A významně mrkla, jako by tím chtěla naznačit, že prožívají období, které je mnohem zajímavější než to pozdější, vyrovnané a rozumné.

I když se to Budařovi moc nelíbilo a podvědomě cítil, že něco není tak docela v pořádku, podvolil se a nechtěl vypadat jako „žárlivý tatíček“, který zasahuje dceři do jejího soukromého života. Ale přesto po očku a nenápadně sledoval, co se kolem děje. Nechápal, proč se ten vysněný ctitel takhle chová, když on chodil za svou nynější ženou, snažil se naopak udělat dojem na její rodiče, chtěl, aby si ho oblíbili, a měl s nimi velice dobrý vztah, který stále trval.

Prožíval proto teď určité zklamání, ale rozumně si dokolečka opakoval, že to není jeho věc a že když to Katce vyhovuje...

Pochyby se prohloubily, když si s nimi mladí o půlnoci na silvestra ani nepřišli připít. Budař měl dojem, jako by dceru ztrácel, a ať se snažil potlačit nepříjemné pocity, jak chtěl, stále mu zůstávala v hrdle poněkud hořká pachutí.

Katka se přesto domů vracela ráda. Vnitřně ji ale trápilo, že její vztah s Jeronýmem narušuje porozumění s rodiči, hlavně s otcem, kterého milovala, a velice dobře chápala, že je smutný, vycítila to. Snažila se neustále odvádět řeč jinam než na Jeronýma, dokonce se i trochu přetvařovala a hrála si na veselou a uvolněnou. Taková ovšem nebyla.

I když na koleji si díky Ireně zvykla, doma byla nejradši. Věděla, že TADY nemusí nic předstírat, nemusí odmítat nabídky na mejdany a oslavy, kde si připadala ztracená a nesvá – neuměla se v takovém prostředí pohybovat. Doma si mohla v klidu číst. To byla její nejoblíbenější zábava, kterou si uměla představit. Ostatně, měla-li být k sobě upřímná, i vztah s Jeronýmem byl zvláštní.

Na jedné straně velice toužila být s ním, připadala si v jeho náruči v bezpečí, ale na druhé straně se z nějakých nejasných příčin bála, a když se s ním měla setkat, nebylo to radostné vzrušení, ale spíš nějaký vnitřní strach, co cítila. Neuměla si to vysvětlit, ani nevěděla, jestli to tak má být, jestli takový pocit prožívají i ostatní dívky. Jestli se těší a bojí zároveň. Kdyby jí někdo položil otázku, proč a čeho vlastně se bojí, neuměla by odpovědět.

Tohle všechno se Katce honilo v hlavě, když kráčela cestou kolem chatek v údolí říčky Tiché k mlýnu. Stromy už dávno ztratily listí a vzpínaly holé větve k nebi. Obvykle byla touto dobou všude kolem spousta sněhu, tentokrát to vypadalo spíš na předčasné jaro a dokonce se na slunečných místech začaly klubat i sněženky.

Najednou Katce zapípal mobil.

„Přijedu zítra!“ Nic víc, ani podpis. Věděla, že to je Jeroným, a trochu se otřásla, nebylo to však zimou. Nezeptal se, jestli jí to vyhovuje, jestli nemá nějaký jiný program, prostě jí jen oznámil svůj příjezd, ať si s tím poradí. Vždycky ji stavěl do pozice pasivního hráče, který se jen přizpůsobuje a všechna rozhodnutí za něj dělá někdo jiný. Asi vůbec nepřepokládal, že by mohla mít jiný nebo vlastní názor.

Katka cítila, že Jeronýmova návštěva zvýší u nich doma napětí. Vnímala, že se její přítel nechová tak, jak si její rodiče představovali, a i když před ní nic neříkali, poznala to z jejich pohledů a chování. Vnitřně ji to pochopitelně trápilo. Vážila si rodičů a nechtěla, aby mezi ní a jimi vzniklo nedorozumění, nechtěla se jim odcizit a uvědomovala si, že právě o to se Jeroným snaží. Odstříhnout ji od rodiny a bezpečně ovládat...

Prožívala boj: na jedné straně hrát roli poslušné a zamilované dívky, i když si vlastně nebyla tak docela jistá, co k němu, svému partnerovi, cítí, a na druhé

se trápit, protože způsobovala obavy nejbližším lidem, které měla nade vše a bez pochyb ráda, ale jejichž rady musela odmítat!

Případalo jí to schizofrenní, ale snažila se v sobě tyhle pocity potlačit a vystupovat doma samozřejmě a spokojeně.

Tahle esemeska ji však rozrušila. Nepočítala s tím, že přijede, chtěla mít klid, a teď jí bylo jasné, že si neodpočine. Jak ráda by se tomu setkání vyhnula! Někam by se schovala, celé to zaspala.

O kolik je asi šťastnější Irena se svým extravagantním básníkem!

Když Katka docházela k mlýnu, uslyšela psa, jak začal divoce štěkat. Ben ji určitě poznal na dálku a dával najevo svou radost. To v Katce rozproudilo novou energii a přidala do kroku.

Mlýn postavil před sto lety její pradědeček a hospodařil v něm spokojeně a úspěšně, stejně jako dědeček, jenže po válce nastalo znárodnování, rodinu vystěhovali do budovy za mlýnem, areál uzavřeli... a málem prohospodařili. Zdevastovaný mlýn získal po revoluci zpátky její otec a probudila se v něm stará mlynářská hrdost. Přestože s technikou mletí neměl žádné zkušenosti a věnoval se spíše ekonomickému poradenství, velice rychle se prokousal všemi problémy a získal takové vědomosti, že ho respektovali i ve sdružení mlynářů... Proto se rozhodl, že provoz v mlýně zachrání a obnoví.

Vyžadovalo to nesmírné úsilí. Nejdříve musel vyřešit opravu celého mlýna, objednat kontrolu strojů a mlecích stolic, vzít si úvěr a nakoupit nové zařízení, pak bojovat s výstavbou rekreačních chatků, kterou obecní úřad povolil neoprávněně na mlýnském pozemku, a soudit se a soudit...

Všechno vydržel, ale strašně se při tom nadřel. Za deset let dokázal opravit hráze rybníka, vyčistit náhon, opravit zahradní domek a přestavět ho – prostě